

N:o 122.

Af Herr And. Göransson: Angående ändring i och tillägg till Kongl. stadgan angående skjutsväsendet den 31 Maj 1878.

Uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t den 21 Maj 1875 har Riksdagen angifvit de grunder, hvilka Riksdagen ansåg böra vid en förändrad reglering af skjutsväsendet vinna tillämpning, dervid såsom en hufvudregel framhållits, att den resande borde för sitt fortskaffande erlægga verkliga värdet. Vid tillämpningen af denna hufvudregel kunde eller borde man emellertid ej öfverlemna utrönandet af skjutsens värde till en öfverenskommelse mellan den resande och den skjutsande, utan måste ett annat sätt härför utfinnas. I sådant afseende hade Riksdagen tänkt sig anställande af entreprenadauktioner, dervid man dock, för att vinna säkerhet det någon öfverdrift ej skulle kunna ega rum, borde åt landstinget uppdraga att för länet eller särskilda delar deraf fastställa ett belopp, hvar öfver legan ej finge stegras. Då emellertid för den närmaste tiden efter förändringens genomförande, äfvensom i sådana landsändar, der begagnande af skjuts endast sällan förekomme, jemväl för en längre tid derefter, den enskilda företagsamhetens uteslutande användande för ändamålet ej kunde påräknas, måste, på det ej allt för stora hinder i samfärdseln skulle uppstå, understöd från staten blifva af nöden, hvilket ock vore rättvisaste sättet för understöds utgående. Dock hade Riksdagen ansett det ej vara lämpligt att helt och hållet lägga denna utgift på statsverket, enär saken derigenom möjligen ej skulle komma att omfattas med det intresse, hvori man skulle

hafva att söka en motvigt mot ersättningsbeloppens obilliga stegrande. Derföre ansågs nödigt, att äfven landstinget borde deltaga i ersättnings utgifvande. Sedan förordnade Kongl. Maj:t en komité, som utarbetade förslag till skjutsstadga, hvilket förelades 1878 års Riksdag och blef i det hufvudsakligaste bifallet. Komiterade så väl som Riksdagen synas hafva antagit, att skjutsningens uppehållande af skjutslag efter den gamla indelningen icke skulle behöfva ifrågakomma i andra fall, än då vid förnyad auktion till följd deraf, att landsting nedsatt entreprenadbidragen, icke något anbud å skjutsningens öfvertagande afgifvits, eller då anbuden icke kunnat af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande godkännas, eller afgifvet anbud blifvit af vederbörande förkastadt, samt entreprenad icke heller för anvisadt lägre bidrag kunnat åvägbringas. Men vissheten om att icke allenast få utgöra skjutsskyldigheten efter den gamla indelningen, utan äfven att staden eller skjutslaget ändock komme att deltaga i erläggandet af de afgifter, som för entreprenadbidragens gäldande borde från länet eller landstinget utgöras, skulle enligt komiterades tanke utgöra ett korrektiv för de skjutsskyldige att söka på antagliga vilkor ordna entreprenader samt åstadkomma en verksam motvigt mot öfverdrifna anspråk. Denna komiterades tanke hade nog blifvit förverkligad, derest komiterades förslag blifvit af Riksdagen oförändradt antaget. Men det Utskott, som behandlade Kongl. Maj:ts, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med komiterades förslag, till Riksdagen afgifna proposition angående förändrad reglering af skjutsväsendet, föreslog ett tillägg till 22 § i stadgan angående skjutsväsendet, hvori stadgas, att ej mindre stad för den bevillning, som derifrån utgår, än äfven vederbörande skjutslag för den å hemmanen i skjutslaget belöpande bevillning, skall ega att för den tid, staden eller skjutslaget måste ensamt för sig utgöra skjutsning, tillgodonjuta befrielse från deltagande i de bidrag till skjutsentreprenader, som för samma tid böra utgå från det län eller särskilda landstingsområde, till hvilket staden eller skjutslaget hör, och detta Utskottets förslag blef äfven af Riksdagen bifallet. Det har visat sig att i städer och skjutslag, der entreprenadbidragen skola pröfvas af landstingen, och der bevillningen till staten, efter hvilken grund entreprenadbidragen skola erläggas, varit så hög, att staden eller skjutslaget funnit med sin fördel förenadt att sjelfva utgöra skjutsskyldigheten efter den gamla skjutslagsindelningen, icke något intresse ådagalagts ibland de skjutsskyldige för erhållande af entreprenadanbud, och då har icke heller något anbud enligt 13 § skjutsstadgan blifvit afgifvet, och som skjuts-

stadgan icke föreskrifver, att ny auktion skall hållas i dylika fall, har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke funnit skäl att föranstalta derom; i följd deraf hafva dessa städer och skjutslag blifvit fria från erläggande af bidrag till skjutsentreprenaderna inom länet eller landstingsområdet. Detta förhållande synes mig vara en orättvisa emot öfriga skjutsentreprenadsskyldige och kommer slutligen att leda derhän, att just de orter, der bevillningen till staten är högst, och till följd deraf äfven förmögenheten och skatteförmågan störst, komma att minst deltaga i utgifterna för skjutsningens uppehållande, oaktadt dessa orter förut blifvit lyckliggjorda med lättade kommunikationer, till följd hvaraf de nu kunna betinga sig billiga villkor för skjutsningens uppehållande. Deremot skulle fattigare och på kommunikationer vanlottade orter få vidkännas en ytterligare tunga genom förhöjda skjutsentreprenadbidrag. Jag har därför tänkt mig, att dessa orättvisor och ojemnheter i någon mån skulle kunna afhjelpas genom en liten förändring i skjutsstadgan, så att tiden och stället för entreprenadauktionerna blefve kungjord icke allenast i länskungörelserna, utan jemväl i ortens tidningar, enär erfarenheten visat att, synnerligast i städerna, icke mycken uppmärksamhet fästes vid länskungörelsernas uppläsande i kyrkorna, samt att då icke något anbud enligt 13 § i nämnde stadga första gången blifvit afgifvet, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle ombesörja att ny auktion förrättades.

För den skull vågar jag härmed vördsamt föreslå, att tillägg i 12 § Kongl. stadgan angående skjutsväsendet den 31 Maj 1878 samt en förändring af 14 § i samma stadga måtte af Riksdagen beslutas, så att nämnde paragrafer komme att erhålla följande lydelse:

12 §. Sedan, med tillämpning af ofvangifna bestämmelser, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelat beslut angående entreprenadvilkoren, böra auktioner, efter derom minst en månad förut i länskungörelserna och ortens tidningar intagna tillkännagifvanden, anställas o. s. v. (oförändradt.)

14 §. Skulle vid granskning af de inkomna protokollen finnas, att för någon skjutsanstalt icke något anbud afgifvits, eller att det eller de lägsta af de inkomna anbuden, som för särskild skjutsanstalt afgifvits, med afseende å den bjudandes personlighet,

eller å den aflemnade borgensförbindelsens beskaffenhet, eller å den för skjutsningens besörjande erbjudna lägenhet, eller eljest finnas vara af beskaffenhet, att icke kunna godkännas, skall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skyndsamt ombesörja, att ny auktion för rättas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles, med rättighet för Utskottet att vidtaga de redaktionsförändringar, som möjligen kunna finnas behöfliga, blott hufvudsyttet med mitt förslag ej förfelas.

Stockholm den 26 Januari 1884.

Anders Göransson.
